

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILA SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski fah 342 • Telefon uredništva 30-866 i 26-105, uprave 30-866 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 4 avgusta 1939

God. X • Broj 31.

SOKOLSTVO ZNA SAMO ZA BORBU I POBEDU!

Kad bismo pošli samo za poklonicima uspeha, ili za malodušnicima, pa poverovali da sila ili nered imaju definitivno da slave pobjedu nad redom i pravicom, morali bismo, sami od sebe, raspustiti ne samo Sokolstvo, već i svako drugo idejno, kulturno, humano i rodoljubivo udruženje. U takvom svetu imali bi opravdanja samo čopori ili bande za navalu i otimačinu, a ljudsko društvo bi ličilo sasvim na prašumsku džunglu.

Sila i nered su hiljadu puta triumfovali u svetu, pa je ipak misao pravde, poretka, slobode i napretka, koračala stalno napred. Koliko li je silnih neprijatelja imao naš narod, i koliko li je nepravda pretrpeo, pa je ipak postigao i slobodu i ujedinjenje. U preteranom idealizmu mnogi su verovali čak, da ta nezavisna i ujedinjena Jugoslavija predstavlja definitivni i savršeni oblik nacionalnog života Jugoslavije, pa da su njime rešeni svi problemi, odstranjene sve brige i borbe i izvojevane sve pobjede. Zato pak što im zbilja života iz dana u dan ukazuje da prebrzo »rešeni« problemi stvaraju recidive i da se aveti prošlosti ne otstranjuju samo dobrom voljom, očajavaju i boje se da svi njihovi ideali ne dođu u opasnost da propadnu.

Realni idealisti, — a takvi treba da su Sokoli, — ne veruju, međutim, uopšte u ikakav savršeni oblik u ljudskom društvu, niti neke definitivne pobjede. Stvaranjem Jugoslavije mi smo se oslobodili tuđinske državne vlasti i našli se svi na okupu, ali time se nismo oslobodili unutrašnjih nedostataka, niti spoljnih intriga i apetita. Značilo bi da Jugoslavija vrlo malo vredi, kada bi nas drugi pustili da bez briga uživamo u svojoj nezavisnosti; kao što bi značilo da jugoslovenstvo također malo vredi, kada bi udarilo u jadikovke što ne može bez borbe da uživa u plodovima godine 1918.

Nismo mi jedina zemlja gde se treba vraćati na stvari, koje su se već davno činile rešene. Čitav svet je danas u tom položaju. Sloboda savesti, jednakost rasa i ljudi, — činile su se pred dvadeset godina kao nešto što bi samo ludaci mogli da ne priznaju; pa će ipak trebati još teških napora da se savlada današnja reakcija. Ali da će ta reakcija biti savladana, o tome nema nikakve sumnje! I što je još važnije, nova pobjeda slobode i jednakosti ispraviće sve greške koje su pratile prvu pobjedu i koje su stvarno omogućile recidivu reakcije.

Tako je i sa pobjedom osnovne sokolske misli, — jugoslovenstva! Trenutačno ovo može da izgleda u nazadovanju, a mogu da uslede događaji, koji će malodušnicima izgledati i kao poraz jugoslovenstva; dok će sve to u stvari biti seme za jaču njegovu pobjedu! Raspeće na Golgoti je predstavljalo poraz samo za one koji se razbegnu pri prvom udaru; dok je za ljude velikih energija i jake vere, baš taj »poraz« predstavljao polaznu tačku ka najvišoj pobjedi. U takvim vatrama ono što je zdravo okuplja se i jača, a ono što je bilo nezdravo i konjunktorno, i što više smeta nego li koristi, otpada i čisti se! Jugoslovenstvo se rodilo kao borbeni pokret, a Sokolstvo, pogotovo, pa ono treba da se raduje svakoj prilici za borbu, jer će u borbi naći novih snaga i mogućnosti za nove pobjede.

Ima događaja, a političkih pogotovo, koji su izvan naših moći. Sokolstvo ima o njima svoje mišljenje, koje rezultira iz njegovih osnovnih načela; i glavni je njegov cilj da u bilo kojim prilikama i događajima ono osigura i borbom izvojsiti sebi neograničeno pravo da se za svoja osnovna načela bori! Incidenti, koji se javljaju tu i tamo protiv Sokolstva, naročito u poslednje vreme, otkad se govori o novim političkim promenama u Jugoslaviji, pokazuju da se svuda ne misli tako i da se ti događaji očekuju čak kao neka vrst signala za neograničenu i nekažnjenu hajku na sve što je jugoslovensko i sokolsko, u nekim krajevima.

Oni koji tako misle, uveriće se, međutim, da se grdno varaju! Pre svega, mi ne verujemo da ima i jednog trezvenog političkog faktora u Jugoslaviji, bio on danas na vlasti ili u opoziciji, pa niti na vrhovnom vođstvu grupa gde se tako misli. da bi mogao ozbiljno da veruje da bi se bezakonjem i silom dalo išta srediti, i da bi antijugoslovenstvo moglo da se instalira kao zvaničnik kurs u državi koja se zove Jugoslavija! A drugo: Mi Jugosloveni, naročito mi Sokoli, ne tražimo drugo, nego zakonitost, red i slobodu za svoj rad. Niko neće biti sretniji od nas pokažu li se promene o kojima se govori, korisne i za delove i za celinu, niti će Sokolstvo išta u tom pravcu ometati. Naprotiv, sve što je korisno za Hrvate, jednako kao i za Srbe i Slovence, i sve što zaista sređuje prilike u Jugoslaviji, pomagaće! Ali nikako neće dopustiti apsurd, da se pod vidom tobožnjeg smirivanja i sređivanja provodi borba protiv jugoslovenstva i Sokolstva!

Sokolstvo je svesno svog osnovnog građanskog prava, da njegov rodoljubivi rad treba da bude zakonom zaštićen od ma koje legalne vlasti, pod bilo kojim izmenama i u ma kojem kraju Jugoslavije. Ono veruje da će tako i biti! Ali sem te dobronamerne vere, ono veruje i u se, u svoju odlučnost, borbenost i snagu! Ono će se, ne samo braniti, nego i odbraniti i samo

Visoko odlikovanje Nj. Kr. Vis. Kneza Namesnika Pavla

Nj. Vel. engleski Kralj Đorđe VI. predao je u Belkingmanskoj palati u Londonu, Nj. Kr. Vis. Knezu Namesniku Pavlu visoko odlikovanje, ORDEN REDA PODVEZICE, kojim je odlikovao Kneza Namesnika za vreme Njegovog boravka u Londonu.

Odgovor Saveza bugarskih Juнака na izјavu zahvalnosti Saveza Sokola K. J.

Na izјavu zahvalnosti, koju je Savez Sokola K. J. posle IX svejuначког слета у Софији, упутио Saveзу бугарских гимнастичких друштава »Јунак«, одговорио је братски Saveз Јунака писмом ове садржине:

ДРАГИ БРАТЕ СТАРЕШИНО,

Савет савезне управе радује се, што су браћа Соколи задовољни са пријемом са наше стране за време IX свејуначког слета. Вашу изјаву захвалности коју сте нам послали сматрамо као акт добрих и братских односа између Сокола и Јунака.

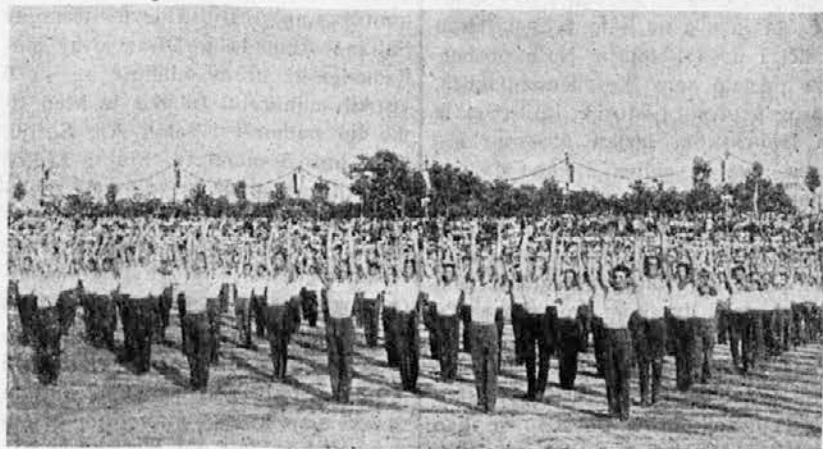
Уједно благодаримо на љубазном позиву за учествовање на Вашем II југословенском свесоколском слету у Београду 1941 године у нади, да ћемо моћи узети на њему учешћа, као и Ви на нашем Јуначком слету.

Примите наше срдчане јуначке поздраве!

Здраво!

POČETAK SAVEZNE PROSVETNE ŠKOLE

Ovogodišnji opšti tečaj savezne prosvetne škole počeo je u nedelju 6 avgusta. Tečaj će se održati u Studentskom domu, gde će biti smešteni i učesnici tečaja. U tečaj se pojavilo 76 učesnika iz svih župa. Značajno je, da u ovogodišnju saveznu prosvetnu školu dolaze i dva brata Јунака iz Bugarske.

Sa sleta u Sofiji: vežbe naših članova

od sebe! U interesu opšteg mira ono može da otrpi po koji insult neodgovornih i zavedenih, ali ako primeti da to postaje sistem, ono ima načina, poziciju i snage, da prede i u protunavalu, te da izvojsiti pobjedu. To treba da se zapamti na svima stranama.

Ako u Sokolstvu ima po neki malodušnik, za njega možda može da se čini, da za Sokolstvo nastupaju teška i opasna vremena. Ali malodušnici nisu nikada bili za Sokolstvo merodavni. Sokolstvo je pokret borbenosti i vere, pa će zato svi oni koji zaista imaju srce i oko sokolovo, ma ko im navestio borbu, dočekati taj napadaj takvom željom da se bore i da pobjede da će svaki protivnik brzo izgubiti volju da se sa Sokolstvom hvata u koštac!

Пред 6 септембар

Приближује се и ове године 6 септембар, велики соколски и народни дан и празник, дан рођења нашег милог, младог Краља Петра II, узданице народа, нашег узвишеног брата Старешине.

Дан рођења нашег Краља треба да буде и ове године дан славе васколикога народа широм стране и миле Отаџбине наше, а и ван њених граница, ма где се он налазио од краљевских двора до најмањих и најзабаченијих сеоских колеба по планинама. Тога дана нека заборавимо и ситне и крупнее дневне бриге. Нека он буде свечан и велики и по делима и по мислима и по осећајима. Нека из дубине наших душа потекну топле искрене и скрушене молитве Богу, а сва срца нека су прожета најлепшим и најнежнијим осећањима за дуг и срећан живот и плодну будућу владавину младога Краља, за добро и срећу Краљевског Дома, наше државе и целог народа. Нека нам у свечаности тога драгога дана зрачи сунца будућности и сјајнији. Нека нам цвркут и песме птица буду веселији; нека гласови звона, шумови река, тишина или хука планина, мир равница, шаренило и мирис цвећа — све око нас, — буду јединствене хармоније и симфоније посвећене народном љубимцу — његовој узданици.

Безбројни скупови и састанци у храмовима, по соколанама, на вежбањима, у дворанама и по слободним пољанама у целој земљи, у свој великој соколској породици нека су посвећени и делима и мислима и осећањима личности и срећи младога Краља.

Нека томе свечаноме дану претходи стално озбиљан савестан и напоран рад. Мислимо још од сада каквим лепим и достојним приредбама тај дан да дочекамо и пропатимо. Припремајмо их и радујмо им се. Радујмо се њином учинку на крпљење и јачање народне снаге, чување традиције и стварање силне вере у бољу и

срећнију будућност.

У свима местима где постоје соколске јединице или и где их нема, али где је само неколико браће и сестара чија срца за народ топло кудују, чија свест у даљину захвата а бистре очи далеко виде, већ сада се треба припремати за овај народни празник. Организовати и сабрати све соколско чланство. Потсетити и све друге народне организације, школску и ваншколску омладину, мајке и сестре, очеве и браћу, да се сви скупе и заједнички припреме за прославу Краљевог рођендана. Програми треба да буду одабрани, достојни дана и љубљене личности. Цркве треба за тај дан да су тесне и премалене.

У времену смо кад и највећи народи прегледају своју прошлост, прибирају снагу и окупљају се око извора своје снаге. И ми, у години помена пет и по вековног судбоносног догађаја, великих жртви, и последица тога догађаја, посматрајмо тешку прошлост и из ње стварајмо науку за садашњост и будућност.

У припремама за прославу Краљевог рођендана осматримо прво наш пословни рад. Испитајмо да ли смо испунили своје дужности. Да ли смо достојни да будемо учесници те свечаности? Припремамо се да и ове године, поред других дужности, испитамо шта смо урадили на пољу Соколске Петрове петолетке. Изложимо тога дана успехе, али признајмо и неуспехе! Пренимо се и новим напорима надокнадимо што смо пропустили! Не чекајмо ни часа! Време не пролази, него на крилима лети. Прошле су три године, а остале само још две. И оне ће пролетети. И ове године све братске жупе треба да пошаљу Saveзу тачне податке својих јединица о извршеним пословима Петрове петолетке. И ове године и Saveз и жупе и све јединице треба 6 септембра да објаве резултате и овога и другог свога рада.

Мислимо на то, јер се тај дан приближује!

арх. М.С.

Uzajamna letovanja bugarskih i jugoslovenskih studenata

Inicijativom jugoslovensko-bugarske lige u Beogradu i bugarsko-jugoslovenskog udruženja u Sofiji već nekoliko godina jugoslovenski studenti provode svoj letnji odmor na Crnom moru a bugarski studenti na Jadranu. Ovoga leta u Burgasu i Varni letuje 110 jugoslovenskih studenata i studentkinja. Četrdeset bugarskih studenata i studentkinja, članova akademске секције бугарско-југословенског удружења у Софији, отпутовало је под вођством председника секције г. Илије Млеčkova преко Београда за Dubrovnik. U Dubrovniku i u Cavtatu oni će provesti trideset dana, a zatim će u činiti desetdnevni izlet po jugoslovenskoj obali Jadrana.

IZ UPRAVE

PROŠLOM BROJU PRILOŽILI SMO ČEKOVNE UPLATNICE, PA MOLIMO PRETPLATNIKE, KOJI NAM NISU PLATILI DUŽNU PRETPLATU DA TO ŠTO PRE UČINE.

Posle slavlja Sokolstva na Jadranu

Sušak, koji je do Oslobođenja pretstavljao jednu malu, neznatnu varošicu, za poslednjih 20 godina pretvorio se u jednu modernu, naprednu, evropsku varoš. Taj naš biser na plavom Jadranu potpuno je izmenio ulogu sa predratnom Rijekom. Od Oslobođenja do danas Sušak se upoterostručio, kako u svom stanovništvu, tako i u svojim velelepim, modernim građevinama. On dostojno obavlja svoju nacionalnu dužnost na ovoj važnoj tački naše Otadžbine.

Ko je Sušak poznao pre 20 godina, pa ga sada posle toga vremena prvi put vidi, ne može se oteti utisku ponosa, divljenja i radosti. Narodni dom — oblakoder koji se sada dograđuje pa nova srpsko-pravoslavna crkva u vizantijskom stilu, koja se sada takode dovršava, asfaltirane sve ulice čak do Trsata, zatim novi Sokolski dom na Trsatu, isto u dogradnji, — sve to i još mnoge druge promene, dokazuje nam, da je naš Primorac sposoban na sve žrtve i napore, kada su u pitanju naši zajednički, jugoslovenski interesi. Ovo ističemo sa naročitim ponosom i zadovoljstvom, jer znamo sa kakvim se sve teškoćama bori naš vredni narod na Primorju, gde nema bačkih ravnic, gde se svaki pedalj zemlje noktima ore, gde su sami krš i golet, — ali gde je srce i duša svakog našeg Primorca i Primorkinje, puna rodoljublja, i gde su vredne žuljevitke ruke naših vrljih pomoraca i njihovih žena i sestara, koji svi ne znaju niti mare za prolazne strasti i slasti, već sve svoje snage, i umne i fizičke, ulažu i troše jedino za dobrobit svoga roda i svoga doma — za dobrobit i napredak našeg plavog Jadrana, koga oni čuvaju i vole kao oči u glavi.

Mi, koji smo bili na veličanstvenom slavlju primorskog Sokolstva na Sušaku, mi iz unutrašnjosti zemlje — iz Vojvodine, koji živimo pod mnogo povoljnijim ekonomskim prilikama, zadivljeni smo moralnom, kulturnom, privrednom i nacionalnom snagom naše drage braće na obalama plavog Jadrana.

Ne možemo zaboraviti onih spontanijih ovacija hiljada i hiljada Sušaka i Sušakanki kada je prolazila impozantna povorka, sa šumom sokolskih zastava i masom od desetine hiljada sokola i sokolica, njihovim gordim gradom, koji su pokazali svoju svest i snagu i dali dokaza, svima i

svakome, da osećaju i da žele da Sušak — ceo naš Jadran bude i ostane naš — jugoslovenski. Mi ovde možemo izraziti samo naše duboko žaljenje, da ima još nekoliko zanesenijaka, koji nisu u stanju da razlikuju stvarnost od fikcije, dobro od zla, koji neće da gledaju svojim očima i misle svojom glavom. Ali je utešno to, što smo se uverili da je to jedna neznatna manjina, i po broju i po mentalitetu, koja se gubi u moru svesnih jugoslovenskih rodoljuba, koja će uskoro potpuno nestati, jer će im stvarnost jednom otvoriti oči.

Kao dokaz zrele svesti i dubokog jugoslovenskog osećanja, navešćemo ovde jedan tipičan primer ljubavi i odanosti Sokolstvu i jugoslovenstvu. Na maloj železničkoj stanici, Draga, na domaću Sušaka, naš večernji voz, u kom nas je bilo svega nekoliko sokola, koji smo se poslednji vraćali svojim dalekim domovima, — sačekala je jedna grupa omladine sa punim rukama cveća, prolazeći pored voza i kličući »živili sokoli«, tražeći od vagona do vagona nekoga kome će da predaju to cveće u znak ljubavi i bratstva. Kada smo se nas nekoliko javili sa prozora da smo sokoli, izlilu radosti i sreće nije bilo kraja. Sve su se ruke ispružile prema nama sa puno srdačnosti, pružajući nam cveće sa željom, da ga ponesemo kao uspomenu svojim domovima, u znak žarke i iskrene ljubavi i odanosti Sokolstvu i njegovim idealima. Ovaj divni gest malih i neznanih bio je dirljiv do suza, i on se nikada ne može zaboraviti. Mi smo o njemu pričali

sve do kuće, a njihovo cveće sačuvali smo kao svetinju. Znamo da ovo nije usamljen slučaj i da ih je bilo mnogo ovakvih i sličnih, ali ga je vredno zabeležiti, kada se zna da ovi naši mili Dražani imaju u svojoj sredini i takvih koji to nečudo vide, te da se usled toga izlažu neprijateljstvima. A baš u tome i jeste dokaz: koliko je velika i koliko je duboka ljubav ovog malog, sitnog čoveka za našu lepu, veliku i nedeljivu Jugoslaviju, koji je došao u vreme, kada nije zakazan nikakav predviđen doček ne mareći za posledice, jer je svestan da čini samo ono što je dužnost svakog ispravnog patriote. Za nas iz ovih krajeva, je ovaj divni čin, pri samom odlasku, bio nezaboravan, pa smo poneli najdraže uspomene sa našeg plavog Jadrana. Braći Dražanima i sestrama Dražankama neka je za to naša najdublja i najsrdačnija hvala. Ukaže li nam se prilika, ako ne drugde i pre, a ono na našem opštem slavlju u Beogradu 1941 godine, svakako ćemo imati prilike da im to uzvratimo.

Iz ovog kratkog prikaza, može se lako našlutiti, sa kakvim sve poteškoćama ima da se radi na sokolskom polju u krajevima, gde je naš narod najrasniji, najnapredniji i najbolji rodoljub. Pa kada se te teškoće noće i uporede sa napretkom koje Sokolstvo tamo ipak postiže, tada se našoj braći na Jadranu mora odati puno priznanje i divljenje, i mora izazvati kod svih nas osećaj, da nam je dužnost da im uvek i u svemu budemo na pomoći na širenju i jačanju naše sokolske, jugoslovenske i slovenske misli, na čuvanju i očuvanju našeg — jugoslovenskog Jadrana.

Pavle Kvalić — Crvenka.

Sa sleta u Sušaku: sokolske konjice u povorci.

Rad Sokolskog društva Skoplje II - Hanrijevo

Završeno je prvo polugođe sokolskog rada u 1939 godini u društvu Skoplje II Hanrijevo. Načelnništvo je u toku ovog polugođa spremilo i izvelo: uspešno telovežbenu akademiju, društvene utakmice i spremilo članstvo za župске utakmice, na kojima je odeleđe članova odnelo kao pobedni dar zastavu Blaženopochivšeg Kralja Aleksandra, a odeleđe ženskog narštaja pehar. Prosветни рад друштва bio je za svaku pohvalu. Prikuivši oko sebe mlađe, agilne i polетне sokole i sokolice, društveni прсветар је ванредно успео организовати и поделити просветни део рада.

Друштво има своје отсеке, позоришни, музички и излетнички, који активно раде и показују велики успех. Позоришни отсек, коме на челу стоји бр. Добривоје Говедарица, редовно спрема и приказује позоришне комаде. Музички отсек је израштајски и прочелник му је бр. Ђорђе Стојановић. Излетнички отсек води бр. Панче Стојчевић, предњак. Отсек је досад извео 8 успешних излета. Друштво има своју читаоницу, која прима више листова, а књижица располаже са великим бројем одабраних књига. У овој години набављено је 53 нових књига, док је чланству раздељено, као поклон, 104 књиге.

Просветни одбор је досад одржао три седнице и пет литерарних састанака. Друштво издаје нараштајске зидне новине и друштвени лист „Сoko Скопље II“, који излази једанпут месечно. Чланови просветног одбора редовно су држали говоре и предавања. Укупан број приредаба, које су за ових шест месеци изведене, износи 21.

Сокoлско друштво се не задржава на резултатима које је досад постигло, већ ће још активније наставити и у будуће. Друштво ради и на Петровој петолетци, али само са личним заветима, који су обухватили и радове већег обима, као што је подизање воћњака, корисних објеката, остваривање задужбинских завета и томе слично. Технички део рада воде у друштву бр. инж. Војислав Пајић и сестра Јованка Пајић, а просветни бр. Вл. Покорни-Салабов.

Utakmice avionskih modelara u Londonu za pehar Nj. V. Kralja Petra II

U Londonu su održane druge međunarodne utakmice za izradu avionskih modela za **Pehar Nj. V. Kralja Petra II**. Utakmice je priredilo **Udruženje engleskih avionskih modelara**. Ove godine pehar su osvojili **Francuzi**, koji su zauzeli prvo mesto. Drugu nagradu dobili su Englezi, treću i četvrtu Nemci, a petu Jugosloveni. Glavna nagrada pehar Nj. V. Kralja, predan je pobednicima na svečanom banketu, kome su pored takmičara prisustvovali brojni engleski odličnici među ostalima i ministar avijacije **Kingsley Wood**. Naravno je zapažen govor lorda **Watfielda**, koji se toplim rečima zahvalio Nj. V. Kralju Jugoslavije na pažnji, koju ukazuje ovoj grani sporta. Pokazao je prisutnima fotografiju sa svojeručnim potpisom Kralja Jugoslavije i rekao: »Predaja toga dara jeste za mene jedan od najsvečanijih trenutaka mog života. Fotografija mladog jugoslovenskog Kralja s njegovim potpisom ostaće mi u najdražem sećanju do konca mog života. Zatim se je lord Watfield s Kraljevom slikom u ruci fotografisao zajedno sa našim poslanikom u Londonu **Dr. Subotićem**, što su nazočni pozdravili s velikim aplauzom. Izrečeno je još nekoliko govora, posle kojih je supruga ministra Wooda predala pehar pobednicima.

Бугарски Јунаци у Батајници

Сокoлско друштво Батајница, приредило је претпрошле среде јавни наступ, коме су присуствовали као гости група **бугарских Јунака из Перника**. Они су дошли у Батајницу, да узврате посету батајничким Сокoлима, који су били гости браће Јунака у Пернику за време свејужначког слета. Велики број гледалаца срдечно је поздрављивао браћу Јунаке, манифестујући за југословенско-бугарско братство.

Старешина друштва бр. **Никола Мудрић**, приредио је у част гостију ручак, коме су присуствовали и делегати сокoлских друштава из Стари и нових Бановаца.

Браћа Јунаци посетили су и Савез Сокoла Краљевине Југославије где су били срдечно поздрављени.

Utisci sa puta od Varne do Splita

Preko sedam hiljada Sokola i Sokolica iz svih krajeva naše prostrane Jugoslavije pošlo je na slet »Junaka« u Sofiju.

Po svršetku sleta većina se naših vratila u domovinu, ponesavši u svojim srcima najlepše impresije iz bratske Bugarske i lepe Sofije. Kako je **Zetska Plovidba** ponudila Sokolima vanrednu priliku da, »Lovćenom« plove od Varne do Splita uz vrlo niske cene, to se je prijavio velik broj Sokola, tako da svi nisu mogli biti primljeni na brod. Pre odlaska stigli smo da razgledamo Varnu »kraljicu« Crnoga Mora, da uživamo u kupanju i na plažama, čiji je pesak ne nadmašiv, da posetimo Sv. Konstantin, itd.

Stari manastir Sv. Konstantina nalazi se u prekrasnom parku, a može se bez preterivanja reći da je cela ta okolica park; jer je tu flora i vegetacija bujna, pa su tu izgrađene raskošne vile, oficirski domovi i veliki sanatorij. Tu su i kupališta i plaže kakve se samo poželeti mogu. Između Varne i Sv. Konstantina nalazi se Evsov-grad, carski dvorac, koga smo putem iz autobusa videli.

»Lovćen« iz Varne isplovio je sa 136 Sokola i Sokolica.

U **Bospor** smo ušli oko 8 č., tako da nam je izmakao veličanstven prizor »izlaz sunca na Bosporu«. Ipak je put kroz Bospor vanredan užitak, jer duž cele evropske obale prostiru se gradići; kao Bejkdere i raskošne vile, koje su se prosule kao jato belih golubova u bujnom zelenilu

crno- i belogorice, te tropskog orveća. Nasladivali smo se ovim vidikom koji se je potencirao sve više i više, dok nam se konačno nije ukazala pred očima divna panorama Carigrada. Taj prizor je teško opisati, — to se mora videti i doživeti! Preko hiljadu visokih, vitkih minareta, tih večnih spomenika starog osmanlijskog carstva, uzdižu se ponosno nebu pod oblake. Iskrcali smo se oko 9 č., 14 jula, a na keju već su čekali vodiči i naša kolonija. Naše poslanstvo poslalo nam je odličnog vodiča, starog profesora istorije, koji nam je na francuskom jeziku objasnio što treba sve da vidimo i kuda da podemo. Odvezli smo se preko Galate mosta u stari **Stambul**. Stigli smo do starog zida, gde je Konstantin Dragaš poginuo braneci vizantijski Carigrad pred turskom invazijom. Tu se spustismo u staru Chora džamiju, pre stari hrišćanski hram iz 5 veka, koji se odlikuje prekrasnim freskama i mozaikom, a poslužio je kao model za Aja Sofiju. — Zatim se spustismo starim, strmim i razvaljenim ulicama do džamije Sulejmana Veličanstvenoga, X sultana muslimanskog carstva. Posle ove posete stigli smo na stari Septimijev hipodrom. Osim tri obeliska koji se tu uzdižu osamljeni, ne ostade ništa od svega blaga i mramora stare umetnosti. Prvi je obelisk cara Theodozija II, izgrađen 1550 g. pre Hrista, za doba Faraona Thutmesova, te je prenesen ovamo iz Egipta. Gornji je deo obeliska visok 30 m a isklesan iz jednog komada

crvenoga granita. Drugi je obelisk Konstantina Porfirogenita, gorostas istih dimenzija kao i prvi. Treći se obelisk nalazi u sredini između ova dva i prikazuje trojaku zmiju. Ta je starina iz 5-tog veka pre Hrista, a ovamo ju je dao preneti iz Grčke car Konstantin Veliki iz Apolonova hrama. Visok je 5 metara sa 29 serpentinastih zavijutaka, no danas je bez glava i vratova. Ovaj obelisk je pravo remek-delo stare helenske arhitekture i umetnosti. Od hipodroma uputili smo se u »Plavu džamiju« Sultana Ahmeda I. Divan ovaj muhamedanski hram odlikuje se sa 6 visokih minareta. Ahmed je hteo time da nadmaši i samu Aja Sofiju, koja ima 5 minareta. Sjaj i raskoš toga hrama neda se opisati, zableštilo nas je plavetnilo fajanse svodova i stena, kao i divan mramor i slonova kost — a sve je to minuciozno i umetnički izvedeno.

Prepuni utisaka stigli smo konačno u **Aja Sofiju**, taj stari vizantijski hram cara Justinijana. Pred ulazom opazili smo krasnu mramornu česmu s perzijskim fajansama, koju je pre tri veka dao Ahmed sagraditi. Taj hram nekoć vizantijski, pa muhamedanski pretvorio je Kemal Ataturk u muzej i dao poskidati svu prevlaku muhamedanskih inskripcija korana i ornamenata da se otkrije umetnički vizantijski mozaik, a to delo još ni danas nije dovršeno. Ušli smo kroz »zlatna vrata« kroz koja su nekoć samo vladari ulazili. Nad ulaznim vratima ukazao se divan mozaik koji prikazuje Majku Božju; s jedne strane car Konstantin prikazuje na

dar model Carigrada; s druge: Justinijan model crkve sv. Sofije. Ušli smo, a osećaj večnosti obuže nas, i osetismo, da smo nemoćni da dokučimo svu veličinu i sjaj ovog božanskog i za večnost građenog hrama, uvereni, da car Justinijan nije uzalud uskliknuo kad se dovezao u zlatnoj kočiji na posvetu hrama: »Salamone, ja sam te natkrio!« Preko stotinu zlatnih pilona podržavaju svod, s kojega se sja zlatan mozaik. Na figurativnim mozaicima nema glava, jer, kako znamo, muhamedanski hramovi nemaju likova, pa su radi toga mnogi mozaici uništeni. Nema toga tko bi stigao u Carigrad a da ne bi posetio Aja Sofiju i ne divio se njenoj veličanstvenosti. — Oдавде smo se vratili na naš »Lovćen« na ručak, da posle podne nastavimo razgledanje Carigrada. — Stigli smo u »Seraj« — to drugo čudo Carigrada. Tu su riznice neverovatnog blaga; milijuni bisera, tone zlata i dragulja, što je sve resilo dvorove, dolame i turbane sultana, pred kojima je drhtao čitav svet. Sve su to svedoci stare slave, moći i bogastva nekadašnjeg osmanlijskog carstva. Sa mramorne terase uživali smo u veličanstven pogled na Bospor, Zlatni Rog, Mramorno More, Galatu, visoku Peru — i čitav Carigrad. Vreme je odmaklo i nije nam više preostalo vremena da posetimo vojni i arheološki muzej, a ni Dolma Bakče, pa se otpustismo u Bezistan pazar. To je ogroman natkriven labirant prepun raznih prodavača, antikvara; obrtnika i tu se je teško snaći, a još teže što kupiti. Iza večer Carigradu, pogledali smo još spome-

nik Kemala Ataturka na Peri i Ta-keimu. Telesno premoreni, a duhom obogaćeni vekovnim čudesima zapasmo snom pravednika, da se već po odlasku iz Carigrada u 4 č. ujutro probudimo i da se divimo izlazu sunca na Mramornome Moru.

Kod Galipolja ušli smo u Dardanele i s velikim interesom posmatrali obe obale s mnogim utvrdama i stratejskim pozicijama. Tu su naša braća pretresali razne događaje iz istorije, jer Dardaneli su od prastarih vremena igrali veliku ulogu u ratnoj istoriji, ta tu je već i Darije prešao te snac kod Kalej Sultanije. Nedaleko po izlasku iz Dardanela evo i stare Troje, koju smo tek dogledom posmatrali, pošto je udaljena od obale. Plovili smo duž malo-azijske obale, uz otok Mitilenu do Smirne, gde smo stigli 16 ujutro. Smirna je veliki lučki grad, uz obalu, lep i moderan s mnogo parkova i zelenila, pa je tu i vrlo lep spomenik Ataturka Kemal-paše. Po obroncima gore prostire se stari grad sa svim karakteristikama orijenta. Na vrhu brda su stare razrušene utvrde, do kojih smo se teško uzverali. — Posle podne ostavili smo Smirnu; te je naš »Lovćen« promenio pravac na zapad — u Evropu, gde nas čeka ostrvo Vid u Jonskom moru, sa »Plavom grobnicom«, u koju ćemo da položimo venač i odamo poštu herojima, koji snivaju večni san u dubinama mora, nakon što su dali živote za slobodu Otadžbine, koju uživati nisu mogli...

(Nastaviće se)

A. Čelap

Sa „Lingijade“ u Štokholmu

Kako je već »Sokolski Glasnik« javio, priredene su u glavnom gradu Švedske, Štokholmu, svečanosti pod imenom »Lingijada«, u proslavu stogodišnjice smrti osnivača švedske gimnastike, P. H. Linga.

Proslava je imala dva dela: svečani i radni. Od 20 do 23 jula priredeni su nastupi pojedinih naroda, a od 24 do 28 jula bio je svetski gimnastički kongres. Od 29 jula do 4 avgusta priredjen je međunarodni radni logor, koga je organizovao Švedski gimnastički savez, u Malma-Hedu, nedaleko Štokholma.

»Lingijadu« je otvorio, kako smo javili, švedski Kralj Gustav Adolf, na velikom Olimpijskom stadionu, na kome su 1912 godine održane Olimpijske igre. Stadion može da primi 35.000 gledalaca. Od 21 do 23 jula bili su nastupi pojedinih naroda, istovremeno na Stadionu i na četiri mesta u Štokholmu, na pozornicama. Na Stadionu su nastupale velike grupe vežbača i vežbačica sa elementima švedskih prostih vežbi i to odjednom najviše po 500, a najmanje po 75 vežbača. Te nastupe izveli su švedski, norveški, danski, finski i nemački vežbači. Sve ove nacije prikazale su vežbu po Lingovom sistemu, bez sprava, sem nemačkih vežbača, koji su nastupili sa programom po kome su pored prostih vežbi izvođene i vežbe na spravama i igre po nemačkom sistemu.

Nastupi na pozornicama bili su u glavnom prikazi metoda primene Lingovog gimnastičkog sistema, kod pojedinih naroda. Gotovo svi narodi pokazali su vežbovne časove sa raznim grupama vežbača i vežbačica, raznih godina starosti. Ovakve prikaze dale su Švedska, Norveška, Danska i Velika Britanija. Sem toga prikazale su visoke škole za telesno vaspitanje iz Poljske, (Varšava), Mađarska (Budimpešta), i Rumunije (Bukurešt), pojedine nove

delove iz programa svog rada. Pod geslom »Od detinjstva do starosti«, prikazali su Nemci pregled njihovog telesnog vaspitanja.

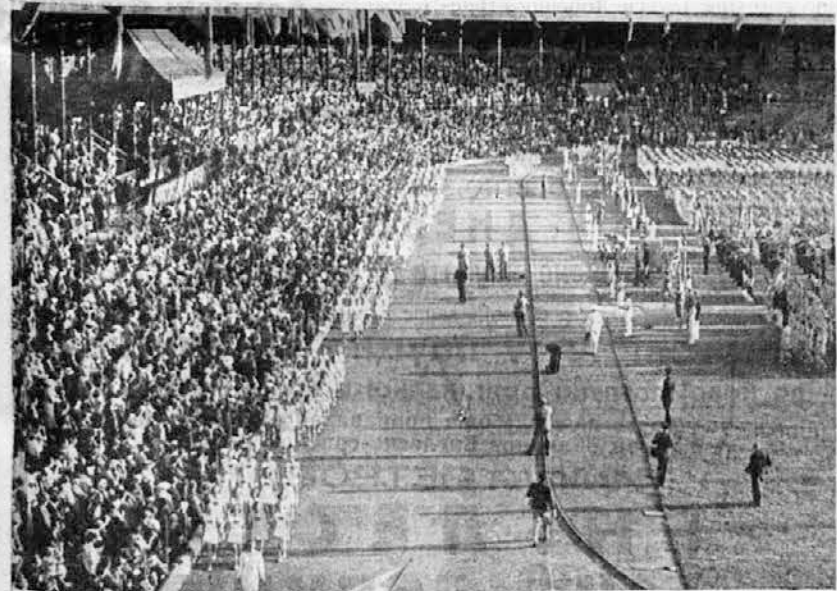
Na svetskom kongresu telesnog vaspitanja održano je 50 referata iz svih područja telesnog vaspitanja, n. pr. o istoriji, organizaciji, higijeni, eksperimentalnoj fiziologiji, psihologiji i ostalim problemima telesnog vaspitanja.

Ova su predavanja delimično propraćena filmovima i diskusijama. Govorili su priznati kapaciteti među ostalim čuveni fiziolog prof. Thunberg, Dr. Gaulhofer, Dr. Diem, L. Brouha i drugi. Na zaključku kongresa izrazili su svi delegati želju, da se ovakvi kongresi održavaju po mogućstvu svake 4 godine, prilikom Olimpijskih igara. Za požaliti je, da na ovom Kongresu nije bilo ni jednog referata o Sokolstvu i njegovom delovanju i da Sokolstvo nije prikazalo pred ovako velikim forumom predstavnika 34 naroda svoj rad.

Od sveovskih naroda, kongresu i Lingijadi prisustvovali su delegati iz Češke (4) i veliki broj Poljaka, a iz Jugoslavije bila je delegacija Ministarstva fizičkog vaspitanja naroda, na čelu sa načelnikom ing. Milivojem Vuk-Aračićem i članovima prof. Ulagom, Dr. Smodlakom i sestrom Milicom Šepa. Opština grada Zagreba poslala je prof. Dr. Bučara, člana Međunarodnog Olimpijskog odbora i poznatog našeg stručnjaka prof. Vladimira Jankovića. Poljsko Sokolstvo zastupao je br. Fazanović, načelnik Saveza, načelnica Galaševska i zam. načelnice s. Fazanović, Češko Sokolstvo zastupala je s. Svobodova.

U pomenutom radnom logoru u Malma-Hedu bilo je oko 500 zastupnika raznih narodnosti. Tu su najpoznatiji švedski stručnjaci vodili časove švedske gimnastike, a pojedine grupe naroda prikazivale su svoj način telesnog vaspitanja.

Milica Šepa

Sa »Lingijade«: defile nacija.

† Брат Војислав Тодоровић | Slovačko Sokolstvo u Americi

У Београду је умро у 56 г. старости, бр. Воја Тодоровић, коњич. пук. у пензији. Као Соко показао се у сваком погледу, вредан, ревносан, примеран и идеалан. Није било соколске дужности које се он не би прихватио и коју не би најсавесније извршио. Као члан Управе Соколске жупе Београд сарађивао је од 1937 године марљиво и предано. Код његовог секолског рада осећало се увек право, поштедно и добро соколско срце. Био је прочелник социјалног отсека жупе и као такав учинио много на хуманом пољу. Подигао је жупску соколску коњицу до завидне висине и у њој активно сарађивао све до своје тешке болести. И као тежак болесник интересовао се соколским радом и водио бригу о своме меџичету соколској коњици.

На седници Управе жупе од 20. м. његова је смрт топло комеморисана. Сахрана је обављена јуче после подне.

Нека је слава и вечни помен брату Воји Тодоровићу!

Slovenska tjeleocivna jednota Sokol u Americi, koja danas, nakon zabrane Sokolstva u Slovačkoj, predstavlja jedinu organizaciju slovačkog Sokolstva u svetu, sastavljena je iz 17 župa, od kojih se neke nalaze na samom severoistoku Američke Unije, tri se nalaze u samoj državi Njujork, 6 župa se nalazi u Pensilvaniji, dve u Ohiju i jedna u Koloradu. Sem toga postoje još dve samotne jedinice u Kaliforniji, jedna u Kanadi i jedna u Floridi. Slovačko Sokolstvo u Americi broji ukupno 211 jedinica odraslog članstva, i uz njih 177 gnezda sokolskog naraštaja. Od članskih jedinica, 166 ih je čisto muških, 43 čisto ženske i 8 zajedničkih.

Prema broju članstva, najveće je društvo u Ford City, koje broji 280 članova, pa za njim tolaze društva u Tarentum, Newark, Bridgeport, Njujork, Kleveland itd, koja sva imaju od 200 do 270 članova. Velika većina društava broji preko 100 članova. Od ženskih društava je također najbrojnije ono u Ford City, koje broji 208 članica.

Sokolovac, — letovalište jugoslovenskih Sokola

Inicijativom sokolskog društva Tivat i sokolske čete Radvići, sokolska župa Cetinje preduzela je akciju, da se jedno od najlepših mesta na Jadranu, maleni zaliv Pržina, na samom ulazu u Boku Kotorsku, pretvori u stalno sokolsko letovalište na moru. U ovom nastojanju, župa je bila svesrdno pomognuta sa strane vojnih i civilnih vlasti. Naročita je potpora ukazana sa strane komandanta divizije na Cetinju, generala br. Varjačića i komandanta Boke Kotorske, generala g. Aračića, koji su omogućili da se ova lepa zamisao provede u delo, te da ovaj lepi kutak Jadrana, na samom ulazu u zaštitnu bazu naše ratne mornarice, u divni bokokotorski zaliv, postane gnezdo sokola i rasadnik jugoslovenske sokolske misli na Južnom primorju.

Sokolsko društvo Tivat, otkupilo je iz svojih sredstava jedan kompleks zemljišta na samoj obali, i na njemu podiglo paviljon u dužini od preko 20 metara, koji je samo prva etapa onoga, što se namerava da stvori u okolini ovog terena. Naime, opština Radvići, poklonila je Savezu Sokola Kraljevine Jugoslavije i prenela u njegovu svojinu, jedan ogromni kompleks zemljišta od oko 10 hiljada kvadratnih metara, na kome zemljištu biće izgrađeni stalni paviljoni od strane sokolskih župa pa i pojedinih jedinica. Projekte za ove paviljone, u koje bi preko leta dolazilo članstvo na odmor izradio je br. Lah mornarički kapetan iz Tivta, jedan od najagilnijih pionira u radu na izgradnji Sokolovca. Na taj način bi Sokolovac, kojim imenom je nazvano ovo letovalište, postao zborna mesto naših sokola iz svih krajeva naše otadžbine za vreme žarkih letnjih dana.

Sokolovac ima sve uslove da postane uzorno letovalište svih jugoslovenskih sokola. Njegova plaža pokrivena je najfinijim peskom kakvog još ima jedino Hercegovi, sa idealnim prilazom i divnim izgledom na otvoreno more. Kada ovo letovalište bude potpuno uređeno, moći će da se meri i sa najčuvenijim svetskim kupalištima. Za sokole ovaj zaliv ima još jednu veliku i dragocenu prednost, što je nenaseľen i odvojen od bližih većih naselja. Najbliže naselje je selo Radvići, 2 km. udaljeno od Sokolovca. Ova srećna okolnost omogućuje ostvarenje zamisli organizatora ovog sokolskog letovališta, da sokoli provedu u njemu za vreme letovanja takav život, koji će se zasnivati potpuno na principima sokolske ideologije, sa svima sokolskim vaspitnim metodama.

Sokolovac je počeo da živi kao sokolsko letovalište 17 jula, kada je došlo na letovanje stotinu beogradskih sokola, pripadnika sokolskog društva Beograd I, da u njemu provedu mesec dana sokolskog života u divnoj prirodi, na obali našeg Jadrana. Toga dana prvi put je zalepršala sokolska zastava na malenom zalivu Pržini, zabeleži se šatori i odjeknula pesma »Sokolskom snagom svom«... Počeo je jedan novi život, dostojan sokola, u kome će oni da nađu odmora i da pribave nove snage za dalji rad. Dotadašnji zaliv Pržina postao je tim danom Sokolovac u punom smislu te reči, da oстане to za uvek.

M.N.

ČASOVNIČAR I JUVELIR M. MITROVIĆ

TERAZIJE 22 (do Moskve)

ima: švajcarskih časovnika za ruku i džep, zlatnog nakita, kristala, srebra, pehara i plaketa.

Braći i sestrama popust Cene vrlo solidne. Stručan rad Tražite cene za izradu klinaca i značaka.

Kratke vesti iz našeg Sokolstva

Načelnništvo Belomanastirskog sokolskog okružja priredilo je 30 jula u Kneževu okružno lakoatletsko takmičenje, peto po redu. Na takmičenju je učestvovalo 29 takmičara: 20 članova i 9 naraštajaca iz sokolskih jedinica: Belog Manastira, Kneževih Vinograda, Jagodnjaka, Br. Vrh-Sečerane. Takmičenje je vodio načelnik okružja, a od strane načelnništva župe prisustvovao je br. Albin Petelin i od domaćeg društva br. Miloš Popović, zamenik društvenog starešine. Takmičenje je bilo dobro organizovano, zašto ima mnogo zasluža kneževačko Sokolsko društvo, koje je za ovu svrhu uzorno uredilo svoje letnje vežbalište. Prisustvovao je lep broj gledalaca, koji su s interesovanjem pratili takmičenje. Rezultati takmičenja: 1) Knežev 87; 2) Jagodnjak 20; 3) Kneževi Vinogradi 17; 4) Beli Manastir 16; i 5) Branjin Vrh - Sečerana 6 bodova. Ovo takmičenje služilo je ujedno kao priprema za župsko lakoatletsko takmičenje, koje će se održati 27 avgusta u Borovu. Sa samim takmičenjem možemo biti zadovoljni, tim više što je u ovogodišnjem takmičenju pokazan napredak prema ranijim godinama. Ovaj rad je po-hvalan, jer se gaji ova lepa i korisna telovežbena grana, koja najviše odgovara duhu našeg naroda, a to su u stvari naše viteške narodne igre, koje se mogu ubrajati u prvi red vežbi odbranbenosti.

Sokolsko društvo Sarajevo, pokrenulo je akciju za održanje šoferskog tečaja za Sokole. Tečaj će biti besplatan za članove, a imaće cilj, da što veći broj članova osposobi za upravljače motornih vozila, kako bi se stvorio kadar mladih ljudi, koji će u slučaju potrebe poslužiti narodnoj odbrani, gde bude najveća potreba. Ujedno će im to koristiti i u dnevnom životu.

Oko 50 sokola i sokolica društva Skoplje-Matica, letuje ove godine na Ohridskom jezeru. Gradsko poglavarstvo u Skoplju dalo je u ime pomoći sokolskom društvu 10.000 dinara za uređenje logorske spreme. Sokoli logoruju pod šatorima i imaju svog kuvara. Starešina i voda logora je br. Milojković, prosvetar društva.

Sokolsko društvo Soko Banja, priredilo je uspešnu javnu vežbu, na kojoj su nastupile sve kategorije članstva. Prisutno članstvo i brojne gledaoce pozdravio je lepim govorom starešina društva br. Radovan Jelić.

Sokolska četa Markovci, kod Ptuj, rodnog mesta nezaboravnog brata Dr. Ljudevita Pivka, zavetovala se u okviru Petrove petoletke, da će sagraditi svoj dom. Marljivošću svega članstva taj je zavet ostvaren. Svečano otvaranje doma izvršiće se 3 septembra. Nadamo se obilnom posetu braće i sestara, koje će da dočeka raširenihi ruku rodno mesto velikoga Pivka.

Sokolsko društvo Poljčane, otpočelo je sa gradnjom sokolskog doma. Sve kategorije članstva sudeľuju pri gradnji, obavljajući svesrdno potrebne radove. — Društvo sprema javni nastup 3 septembra. — Rad društva plodan je i na ostalim poljima. Tako je prošle nedelje priredjen zajednički idejni izlet na Boč. — Praznik slovenskih apostola Sv. Ćirila i Metodija proslavilo je naše društvo u zajednici sa Prosvetnim društvom.

Sokolsko društvo u Rogaškoj Slatini, sagradilo je društveni dom, koji će biti jedan od najlepših sokolskih domova. Dvorana za priredbe duga je 18 a široka 11 metara. Društvo se nalazi na pragu proslave dvadesetogodišnjice, kojom će prilikom biti obavljeno svečano otvaranje doma.

Sokolsko društvo Škofja Loka, priredilo je uspešni javni nastup, kome je prisustvovalo mnoštvo gledalaca. Kao gosti učestvovali su sokoli iz Gorenjske, Selške i Poljsanske Doline.

Nastupila je i jedna četa naše narodne vojske, koja je bila burno pozdravljena. Nastup je završen sa tačkom »Domovini zdravo« i pevanjem »Hej Sloveni.«

V sokolski župi Novo mesto, ki je najmanjša po številu edinic se je dne 25. julija ustanovila nova sokolska četa v vasi Trebeljno nad Mokronogom v Mirenski dolini. Mirna je prijazna gorska vas, ki je oddaljena od vsakega kulturnega središča. Vendar tudi ta oddaljena vas noče zastajati v kulturnem napredku, zato so mladeniči te vasi izrekli željo, da bi ustanovili sokolsko četo, kjer bi se urili v telesnih vajah in tudi kul-

Sokoli u Trebeljnom pozdravljaju zastavu.

turno izobraževali. Tej hvalevredni želji je ustreglo domaće učiteljstvo, ki stremi za vsakim napredkom kraja, kjer službuje ter stopli v stik z matičnim društvom v Mokronogu, ki je pozdravilo željo po napredku in nacionalni izobrazbi gorske mladine. Tako se je vršil dne 25. junija na Trebeljnem ustanovni občni zbor mlade sokolske čete z zletom mokronoškega sokolskega društva ter tudi drugih društev obširne Mirenske doline. Ze v dopoldanskih urah se je vršil ustanovni občni zbor, ob navzočnosti zastopnikov matičnega društva in sokolske župe, ki je že pokazal kako resnostjo in stvarnostjo so mladi ljudje pripravili mladi sokolski četi ugodna tla za lep napredak in razvoj sokolske misli. Popoldne od 15 ur pa je prikorakala na Trebeljno krepka sokolska četa, navdušeno pozdravljena od domačinov. Marsikatero oko je radosti zasolžilo ob pogledu na krepke in ponosno stopajoče Sokole in Sokolice, naraščaj in deco, ki je takoj po prihodu natopila k pozdravu državni zastavi. Brat matičnega društva dr. Stane Skulj je spregovoril o pomenu in važnosti Sokolstva, zastupnik župe pa je v imenu župe čestital mladi četi želeč je najboljšega napredka. Takoj nato se je pričela telovadba vseh oddelkov, pri kateri so nastupili že tudi nakateri domačini. Vaje so prav lepo in skladno izvajali v splešno zadovoljnost številnega občinstva. Mladi sokolski četi želimo krepkega razmaha in vstrajnega dela po sokolskem geslu: »Le naprej brez miru!«

Sokolska četa Borovac, župa Zagreb, priredila je svoju V javnu vežbu, na kojoj su sudeľovala društva, Nova Gradiška i Okučani i čete Paklenica, Rarić, Ladovac, Vrbovljani. Sa izvedbom programa brojni gledaoći toliko su bili oduševljeni da su vežbači na spravama morali da ponovo izvođe svoje tačke.

Sokolsko društvo Kamnik, proslavilo na svečan način 35-godišnjicu svoga rada. Društvo je osnovano 1904 godine, akcijom nekoliko narodnih boraca. Za prvog starešinu izabran je br. Dr. Alojz Kraut, koji je društvo vodio do 1914 god. Prvi načelnik bio je brat Ivan Polak. Početkom rata društveni rad je zapeo, ali u novembru 1918 godine društvo počinje punim tempom da radi na svim poljima. Broj članova premašuje 200 i sve više raste. Društvo je pristupilo akciji za gradnju svog doma. Ovogodišnji javni nastup održaće se 13 avgusta, kao uvod u proslavu 35-godišnjice.

Sokolsko društvo Ljubljana-Siška, organizovalo je za svoje članove tro-nedeljno letovanje u Ljubnom, na Gorenjskom. Sokoli su smešteni u ta-mošnjem sokolskom domu.

Iz slovenskog sveta

IZ ČESKO-MORAVSKOG PROTEKTORATA

Zbog uvrede nanese českoj naciji, osuđen je nezaposleni zidarski radnik Fran Eigner iz Plzena, od strane jednog nemačkog krivičnog veća, bezuslovno na 3 meseca zatvora. Sud je presudu motivirao time, »da je kazna zbog toga tako visoka, kako bi svakome bilo jasno da se ne radi o nekom lakom prestupu.«

*

Češki »Statistički Vesnik«, u poslednjoj svesci objavljuje statistiku izbeglica na 1 juna o.g. Prema toj statistici, na teritoriji Češke i Moravske bilo je ukupno 192.291 izbeglica, od toga 9737 nezaposlenih. Većina izbeglica je češke narodnosti (161.149), židova (9.537), nemačke (5.955), slovačke (1.315), ukrajinske (358) i poljske narodnosti (125). Ostali su druge narodnosti. Prema državnom podanstvu, izbeglice su bile podeljene ovako: 178.871 bivših čehoslovačkih podanika, 10.360 stranih podanika i 3.060 bez državnog podanstva. Od bivših čehoslovačkih podanika je 77.570 muškaraca, 8.652 žene i 26.069 dece ispod 14 godina.

*

»Velkischer Beobachter« donosi pismo jednog Nemca o Pragu, koji kaže, da je u Pragu dosta starih zgrada, koje Nemci ljube, ali malo ljudi koje bi mogli voleti: »Osobito prijatan život za Nemce u Pragu nije. S nekakvom tihom grozom idemo praškim ulicama, gde za nas nema lagodnosti. Gdegod stupimo, opažaju nas neprijateljske oči. Naravno da to nije prijatno. Čudimo se da smo ostali sa Česima tako tuđi, iako mi ljubimo ovaj grad, kako ga ljube i oni. Čovek bi mislio da će ta zajednička ljubav izatkati niti zanosnog zajedničkog života između nas. Međutim, sve više izgleda da Česi ljube Prag sa nekom svojom posebnom nama tuđom i nerazumljivom ljubavlju.«

Komentarišući ovaj dopis, sarajevska »Jugoslovenska Pošta«, kaže:

»Ta posebna ljubav Čeha jasna je. Prag je, naime, prestonica njihove domovine.«

RAZNO IZ KORUŠKE

»Koruški Slovenac« javlja, da je pliberški pokrajinski vođa nacional-socijalističke stranke, zabranio slovenački materinski dan u Vogrču. Zabrana je motivisana time, da su proslave materinskog dana pridržane samo nacional-socijalističkoj stranci. List dalje javlja da je društveni komesar Istočne Marke raspustio slovenačku vatrogasnu četu u St. Jakobu, koja je bila poslednja slovenačka vatrogasna četa u Koruškoj i jedna od najstarijih u državi.

»Koroški Slovenec« takođe javlja da na Baškom jezeru logoruje kolonija nemačkih daka iz inostranstva, većinom iz Mađarske i Jugoslavije. Daci slušaju svaki dan predavanja raznih prvaka nacional-socijalističke stranke.

IZ KARPATSKJE UKRAJINE

Kako javlja »Nues Wiener Tagblatt«, osnovan je u Užhorodu parlamentarni klub mađarsko-ruskih narodnih poslanika. Klub je uputio rezoluciju mađarskoj vladi u kojoj se traži, da vlada diplomatskim putem preduzme sve kako bi neki krajevi naseljeni karpatskim ukrajincima, koji sada pripadaju Slovačkoj, pripali natrag Mađarskoj. Radi se o krajevima u istočnoj Slovačkoj do Poprada.

Iz načelnništva Saveza SKJ

Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda objavilo je Natečaj za prijem slušalaca u »školu za telesno vaspitanje«, koji glasi:

»Na osnovu čl. 17 Uredbe o »Školi za telesno vaspitanje« Ministar fizičkog vaspitanja naroda raspisuje natečaj za 35 muških i 18 ženskih redovnih slušalaca jugoslovenskog državljanstva u prvo godišće »Škole za telesno vaspitanje« u Beogradu.

Molbe za prijem u školu šalju se Ministarstvu fizičkog vaspitanja naroda do 25 avgusta 1939 godine.

I) Propisno taksiranoj molbi kandidati treba da prilože: 1) Krštenicu ili uverenje da nije stariji od 28 godina; 2) svedočanstvo o položenom ispitu zrelosti na srednjoj ili njoj ravnoj školi; 3) uverenje poreske vlasti o veličini neposrednog poreza oca i matere i kandidata ako je porezom zadužen; 4) vojne isprave ako je kandidat regulisao vojnu obavezu; 5) uverenje policijske vlasti o vladanju, ako kandidat ne dolazi neposredno iz škole; 6) dve fotografije veličine 6×9 u vežbačem odelu; 7) u slučaju maloletnosti kandidata pismenu obavezu roditelja ili staratelja da će kandidat redovno plaćati iznos za izdržavanje i da će nabaviti ličnu spremu (koncept obaveze prilažemo); 8) svoju tačnu adresu (banovina, srez, mesto, zadnja pošta, ulica i broj); i 9) opis života sa naročitim obzirom na svoje lično telesno vaspitanje.

II) Kandidati koji će udovoljiti uslovima ovog natečaja pozvaće se na lekarski pregled i polaganje prijemnog ispita.

III) Kandidati, ocenjeni na lekarskom pregledu kao zdravi i sposobni, polagaće pismeni ispit iz delokruga opšteg znanja koje kandidati dobijaju u srednjoj školi sa naročitim obzirom na prirodne nauke i događaje na polju telesnog vaspitanja.

IV) Po pismenom ispitu pristupiće praktičnom delu prijemnog ispita na kojem kandidat treba da postigne one uspehe koji budu određeni u sledećem:

Muški: 1) Trčanje na 100 m, 2) trčanje na 2000 m, 3) skok u vis, 4) skok u dalj, 5) suvanje kugle 7.25, 6) plivanje na 100 m proizvoljnim stilom, 7) vežbe na vratilu, i 8) vežbe na razboju.

Ženske: 1) Trčanje na 60 m, 2) skok u vis, 3) suvanje kugle 4 kg., 4) plivanje na 100 m proizvoljnim stilom, 5) vežba na razboju, 6) kružni.

O terminu lekarskog pregleda i prijemnog ispita koji će se održati između 1 i 15 septembra, biće kandidati na vreme obavesteni. — U školu primljeni kandidati kao redovni slušaoci dužni su stanoviti u školskom internatu i mesečno unapred platiti za izdržavanje u školskom internatu iznos od 500 dinara.

Svi redovni i vanredni slušaoci obavezaće se kod prijema u školu da će na vreme nabaviti celokupnu jednoobraznu propisnu ličnu spremu potrebnu za praktičnu nastavu, a naročito: a) 2 para lako-atletskih kratkih gaćica; b) 1 par sprinterica; c) 1 duge triko hlače; d) 1 par patika s kožnim džonom; e) 1 par patika s gumenim džonom; f) 3 majice; g) 1 top lenka (trenirka); h) 1 plivače gaćice; i) 1 par kopački.

Skolarinu uplaćuje u školu primljeni redovni slušaoci dana 15 septembra u sekretarijatu škole.

Izvod iz uredbe sa zakonskom snagom o »školi za telesno vaspitanje« (Službene novine od 28-III-1939 god.

gom o »školi za telesno vaspitanje« (Službene novine od 28-III-1939 god.

»Škola za telesno vaspitanje« je viša stručna škola u rang »Više pedagoške škole«; stoji pod vrhovnom upravom i nadzorom ministra fizičkog vaspitanja naroda. Školovanje u »Školi za telesno vaspitanje« traje 2 godine (4 semestra). — Slušaoci »Škole za telesno vaspitanje« su redovni ili vanredni a mogu biti muškog i ženskog pola. Kao redovni slušaoci primaju se konkursom lica iz građanstva i vojske koji su svršila srednju ili njoj ravnu školu sa svedočanstvom o položenom ispitu zrelosti, odnosno diplomskom ispitu i koja nisu starija od 28 godina. Prednost imaju kod muških ona lica koja su otužila kadrovski rok. Kao vanredni slušaoci mogu se upisati redovni slušaoci svih fakulteta. Oni se oslobađaju od nastave iz predmeta koje slušaju na svojim fakultetima, a kvalifikacije ove škole postižu polaganjem ispita na ovoj školi iz svih ispitnih predmeta. Prijem slušalaca vrši se posle lekarskog pregleda i položenog praktičnog prijemnog ispita. Svi redovni slušaoci dužni su stanoviti u školskom internatu.

Slušaoci koji nisu državni pitomci plaćaju izdržavanje u školskom internatu. Iznos toga plaćanja propisuje za svaku školsku godinu ministar fizičkog vaspitanja naroda. Krajem meseca aprila svake godine ministar fizičkog vaspitanja naroda svojim rešenjem u granicama budžeta određuje broj kandidata koji će se naredne školske godine primiti u prvi semestar o državnom i sopstvenom trošku. — Kao državni pitomci u internatu primaju se samo oni slušaoci koji su odličnog ili vrlo dobrog vladanja i učenja a siromašnog su stanja. Takvi slušaoci ako su svoje vlasni, odnosno njihovi roditelji ili staratelji, podnose od suda potvrđenu izjavu, da će u slučaju neuspeha u školi ili otpuštanja iz drugih razloga, a ne zbog bolesti, naknaditi državi sve troškove internatskog izdržavanja.

O b a v e z a

Mom sinu, mojoj kćeri (Štićeniku, šticenici) odobravam da može stupiti u školu za telesno vaspitanje i obavezujem se, da ću školi svakoga meseca unapred dostaviti iznos od din. 500.— za njegovo, (njezino) izdržavanje u školi i da ću pravovremeno nabaviti svu propisnu jednoobraznu ličnu spremu.

Za ispunjenje ove obaveze jamčim moralno i svojom pokretnom i nepokretnom imovinom.

Datum
Mesto

Svojeručni potpis
(Prezime, ime i zanimanje
roditelja ili staratelja).

Pedestet-godišnjicu života proslavio je u Trbovlju agilni sokolski radnik br. Dominik Kužnik, koji je dugo godina vršio dužnost društvenog načelnika, vodeći sve kategorije. Nekoji je od njegovih vežbača postigli su zamerne uspehe na međunarodnim i olimpijskim priredbama. Sokolsko društvo Trbovlje poklonilo je br. Kužniku u znak priznanja i zahvalnosti povodom njegovog jubileja zlatnu sokolsku značku. Br. Kužnik učestvovao je u radu ostalih nacionalnih organizacija, pa je i danas njihov agilan član.

Zgodovinski dan Gornjeradgonskega Sokola

Kolikor skromnije proslavljen, toliko pomembniji bo ostal 28. julij v analih tega društva. Na sokolskem gradbenem prostoru se je zbralo številno članstvo, naraščaj in deca domačega društva in sokolstvu naklonjenega občinstva k izvršitvi zgodovinskega akta, ko je društvo na svečan način vzdalo »Spominsko listino« v temelje bodočega doma. Društveni starosta br. Karl Mavrič je v svojem zanosnem nagovoru orisal težkoče, s katerimi se je društvo od svojega početka doslej moralo boriti za svoj lasten krov, za katerega se pravkar gradijo temelji in to na koščku zemlje, kjer je doslej sto-in stoletja gospodaril tujec. Dejal je med drugim: »u trajen spomin in naše sveto zaobljubo, da hočemo ravno na tej skrajno izpostavljeni državni jezikovni meji zvesto izpolnjevati oporoko blagopokojnega Viteškega Kralja in velika Sokola Aleksandra I, ter čuvati težko priborjen košček zemlje na tem obronku Slovenskih gor, polagam v temelj tega doma to spominsko listino, ki naj priča poznim rodovom, da hočemo mi Sokoli vedno verni ostati našemu prvemu starešinu in mladem Kralju Petru II, ter domovini Jugoslaviji.« Svoj govor je končal z vzklikom Nj. Vel. Kralju in vsemu Kraljevskemu domu, nakar so navzoči zapeli »Hej Sloveni« in »Le naprej!« Predsednik gradbenega odseka br. br. Cividini Stane je zatim prečital original besedila vzdane spominske listine, katera začne: »Močan mora biti, kdor hoče lomiti silo viharjevi!«

Po konačnem aktu je sledil ogled doslej izvršenih del, nakar je br. starosta zaključil to za naše obmejno sokolsko trdnjavo pomembno zgodovinsko slavnost.

St.

Sokolsko društvo u Divošu, otpočeće uskoro sa zidanjem svog doma. Društvo je već prikupilo oko 20.000 din. gotovine i veću količinu građevinskog materijala.

Zanimljivosti iz doma i sveta

»Sarajevska« »Jugoslovenska Pošta« javlja:

Pariski »Temps«, donosi »manifest francuskih intelektualaca za Češku«, u kome se pored ostalog kaže i sledeće:

»Mi francuski intelektualci, pripadajući najrazličitijim partijama i grupacijama, želimo da stavimo do znanja češkom narodu o našem osećaju dubokog bola i duboke skrušenosti konstatujući da Francuska, potpisnica jednog formalnog ugovora o savezu sa češkom državom, i Engleska, potpisnica ka o i mi Versajskog ugovora, dopunskih ugovora, i pakta Društva naroda, nisu održale reč: da iz slabosti u slabost, oni su bili dovedeni do Minhenske kapitulacije i na taj način su se, unapred, rezignirale prema delima u pomoću čega je Rajh privremeno oduzeo Čehoslovačkoj njenu samostalnost i prisajedinio na štetu Litvanije teritoriju koja je garantovana potpisima Francuske i Engleske.«

»Dole potpisani pozivaju se na istoriju, da nikada slično podjarmljivanje nije moglo da stvori jedno stvarno stanje koje bi duže trajalo.«

»Izjavljujemo da jedan rat ne bi imao smisla, osim ako bi bile u potpunosti ispravljene skorašnje nepravde i ako bi se oslobodili narodi bez čega ne bi moglo da bude u svetu ni mira ni časti ni za koga.«

Ovaj manifest je potpisalo oko 60 uglednih naučnika.«

*

Poljski list »Republika«, govoreći o stanju češke štampe iznosi slučaj koji svedoči o njenim teškoćama. »Jedan češki dnevni list — piše »Republika«, bio je zaplenjen zbog izveštaja metereološke stanice, koji je otprilike glasio ovako: »na istoku vedro i sunčano i postepeno razvedranje zahvatiće uskoro Češku i Slovačku. Nad Nemačkom tmurno i oblačno.«

Pretplaćujte se na »Sokolski Glasnik«

Јединствена прилика

да без ичије помоћи потпуно сами за **100 дана**

НЕОСЕТНО ЗАБАВНО ЛАКО

с радом од пола сата **ДНЕВНО** код куће — или на путу

савршено научите **ЈЕЗИК**

који данас влада

у трговини - у науци - у политици

по новој потпуно оригиналној и практичној методи

коју је обрадио наш најбољи познавалац енглеског језика

и писац одличног Енглеско-српског речника

ИЛИЈА ПЕТРОВИЋ

ЕНГЛЕСКИ
у 100 лекција

практичан уџбеник за самоуке **ПОСЛЕ 100 ДАНА**

Ви ћете моћи: да пратите најслободунију штапму / да читате највеће умове света / да упознате политику најмоћнијег народа / да се оспособите за практичан живот / да пратите светске догађаје / јер Енглеска данас води свугде главну реч

ЈЕР ЈЕ ЊЕНА СЕНКА ПРЕКРИЛИЛА ЦЕО СВЕТ

ДЕЛО ЈЕ ИЗИШЛО ИЗ ШТАМПА

технички одлично опремљено, са 360 страна текста

78 слика и посебно оштаканим

К Л У Ч Е М

у коме су дата решења свих задатака и вежби

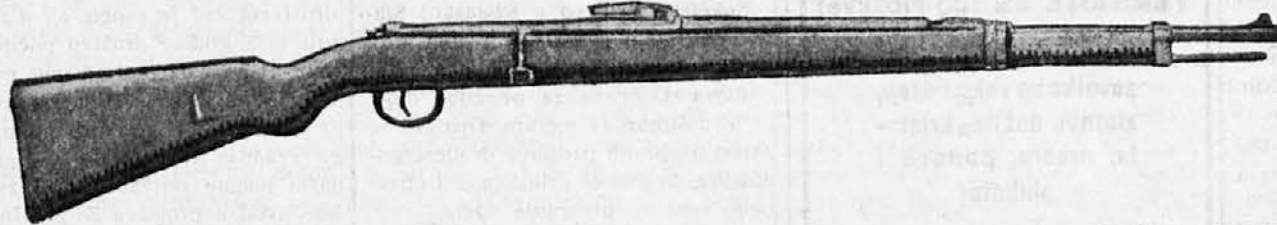
Брош. 40.- дин.

Повезано 50.- дин.

Поруџбине прима и извршује

ГЕЦА КОН А. Д. БЕОГРАД, - Кн. Михаилова 12

пошт. фак 103 — тел. 23-107

Brat LJUBIŠA L. IVKOVIĆ
Vlasnik trgovine oružijem, municijom i sportskim priborom

„NIMROD“

БЕОГРАД
Balkanska ul. 6

Sokolskim društvima i braći Sokolima preporučujem odlične vazdušne puške „MARS“ Mod 100 i 115 kao i sav pribor za vežbanje u streljanju istima. Veliki izbor pribora, sprava i opreme za laku atletiku, boks i sve ostale grane sporta.